

5. Бирюков П.Н. Международное право: учебник для вузов – 6-е изд., перераб. И доп. – М: Юрайт, 2013 – 821с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/15944/pravo/pripinennya_prizupinennya_dogovoriv

6. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Том II. Действие международных договоров: в 2 т. / И.И. Лукашук. – М.: ВолтерсКлувер, 2006. – 496 с.

Трепет Н.

*студент IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., ст. викладач кафедри
міжнародного права та європейської інтеграції ТНЕУ
Кравчук М.Ю.*

ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ПРАВОВИЙ ПРОДУКТ ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ

Процес створення міжнародних стандартів у Західній Європі виявився віддзеркаленням інтеграційних процесів, що відбуваються на території західноєвропейських держав. Ці процеси розпочалися з моменту створення Ради Європи (РЄ), яка стала першою європейською міжурядовою організацією.

Слід відмітити, що захист та зміцнення місцевої автономії в Європі за допомогою документа, що відображає принципи, яких мають дотримуватись всі демократичні держави Європи, є багаторічним прагненням прихильників місцевого самоврядування. Більш того, ще на початковому етапі було визначено, що метою такого тексту має бути захист прав тих, чия діяльність у першу чергу пов'язана з будь-якими питаннями щодо захисту місцевої автономії, а саме урядів [3, с. 146].

Рада Європи, як гарант прав людини та прихильник принципів демократичного управління, була саме тією організацією, де міг бути розроблений та прийнятий такий документ. Тим більше, що у 1957 році вона продемонструвала своє розуміння важливого значення органів місцевого самоврядування, створивши для них на європейському рівні представницький орган, відомий як Постійна Конференція місцевих і регіональних влад Європи.

Рада Європи стала тією організацією, яка з метою захисту інтересів територіальних громад, органів місцевого самоврядування проголосила принципи організації місцевої влади. Нею були розроблені перші комплексні акти з питань місцевого самоврядування. Одним з таких документів є Європейська хартія місцевого самоврядування [2], поява якої була спричинена посиленням різнорівневої інтеграції, у тому числі й на локально-регіональному рівні, що привело до необхідності зіставлення систем управління місцевих органів у різних країнах й пошуку уніфікованих підходів до їх подальшого розвитку.

Розроблялася Хартія з 1968 р., коли Постійна конференція місцевої і регіональної влади Європи (з січня 1994 р. рішенням Комітету Міністрів РЄ

перейменовано на Конгрес місцевої і регіональної влади) у своїй резолюції №64 (1968 р.) виступила з пропозицією про прийняття Декларації принципів місцевого самоврядування.

Проект Хартії було представлено на 6-й Конференції (6-8 листопада 1984 року) європейських міністрів, відповідальних за місцеве самоврядування. Після розгляду тексту, міністри висловили одностайну згоду з принципами, що містилися в ньому. Щодо юридичної форми, яку мала прийняти Хартія, більшість міністрів висловилися на користь конвенції.

В світлі висновків Консультативної Асамблеї та Римської Конференції Міністрів, Комітет Міністрів затвердив Європейську хартію місцевого самоврядування у формі конвенції в червні 1985 року. Було також вирішено, що конвенція буде відкрита для підписання з 15 жовтня 1985 року з нагоди 20-ї пленарної Сесії Конгресу місцевої і регіональної влади [1, с. 56].

Таким чином, Європейська хартія місцевого самоврядування [2] стала результатом серії ініціатив та багатьох років дискусій, що мали місце у Раді Європи з 1968 р.

Відносна «молодість» цього документа, як і тривалий період його розробки, свідчать про те, що проблема взаємовідносин місцевої і центральної влади є дуже складною не тільки для сучасного етапу політичного розвитку України, а й для давно сформованих та краще розроблених демократичних систем, зокрема у країнах Західної Європи.

Спрямовані на захист і посилення незалежності місцевої влади в різних країнах Європи, положення цього документа є значним внеском у закладення основ такої Європи, яка б будувалася на принципах демократії і децентралізації влади. Слід враховувати, що в понад піввіковій історії Ради Європи ця Хартія є одним з небагатьох документів, що має своєю метою сприяти урядам країн-учасниць у виробленні загальних підходів, принципів і норм взаємодії з місцевим самоврядуванням.

Про пильну увагу Ради Європи до становлення і функціонування системи місцевого самоврядування в державах-членах як важливого інструменту демократичного розвитку і про важливу роль Хартії в рамках цієї організації свідчить той факт, що в Рекомендації Парламентської Асамблеї РЄ №190 (1995) від 26 вересня 1995 р. щодо вступу України до цієї організації самий процес вступу пов'язувався з виконанням 13 обов'язків і 10 зобов'язань, які підлягали виконанню. Важливе місце серед них, поряд з реформуванням правової системи (прийняття відповідно до принципів РЄ нової Конституції, рамкового документа про правову політику України з захисту прав людини, рамкового документа про правову й судову реформу, нових кримінального, кримінально-процесуального, цивільного та цивільно-процесуального кодексів, нових законів про вибори і про політичні партії), відводилося реформуванню системи місцевого самоврядування [4, с. 148].

Це мало знайти своє підтвердження в підписанні і ратифікації, протягом одного року після вступу України в Раду Європи цілого ряду документів – Хартії про регіональні мови й мови національних меншин, Європейської Соціальної Хартії і Хартії місцевого самоврядування – і здійсненні відповідної політики згідно з принципами цих хартій.

Таким чином, ця Хартія є одним з основних наріжних елементів у загальнодемократичних процесах європейської інтеграції, без чітко

вираженого визнання і подальшої реалізації яких шлях до об'єднаної Європи закритий.

Список використаних джерел

1. Бородін Є.І. Розвиток системи місцевого самоврядування в Україні / Є.І. Бородін, Т.М. Тарасенко // Аспекти публічного управління. – 2015. – №4. – С. 55-61.

2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036.

3. Заблоцький В. В. Ціннісні конструкти Європейської хартії місцевого самоврядування та політико-ментальні чинники їх імплементації в українських умовах / В. В. Заблоцький // Держава та регіони. Сер.: Державне управління. – 2013. – №2. – С. 146-151.

4. Чудик Н. О. Імплементація принципів Європейської хартії місцевого самоврядування у вітчизняну систему місцевого самоврядування / Н.О. Чудик, Р.М. Мудрак // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Право / гол. ред. Ю.М. Бисага. – Ужгород: Гельветика, 2013. – Вип. 23. – С. 148-151.

Теслюк І.

*студентка IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
міжнародного права та європейської інтеграції ТНЕУ
Саванець Л.М.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ

Європейський Союз (далі - ЄС) – це інституційна структура, союз держав-членів з поставленою метою щодо реалізації конкретних цілей. Функціонування Євросоюзу забезпечують органи ЄС, які представляють інтереси усіх держав-членів. До інституційної структури ЄС відносять Європейський Парламент, Європейську Раду, Раду ЄС, Європейську комісію, Суд Справедливості, Європейський центральний банк та Європейський суд аудиторів. Кожний структурний елемент інституційного механізму має свій статус і діє в межах повноважень, покладених на нього установчими договорами.

Найважливіше місце у системі органів ЄС посідає Європейська Рада, до якої входять керівники Європейських держав або урядів держав - членів даного Союзу, голова Єврокомісії, а їх помічниками є міністри закордонних справ та один з членів комісії.

Еволюція правового статусу Європейської Ради має досить тривалий характер. Європейська Рада як орган ЄС виник значно пізніше за інші його інститути. Проте сьогодні вона здійснює важливу діяльність пов'язану із плануванням стратегічної діяльності Союзу, вирішує питання зовнішньополітичного значення, організаційні питання, визначає критерії вступу до ЄС, виробляє загальні політичні орієнтири.